

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

بحران برکزیت

فرصت دوباره اتحادیه اروپا به بریتانیا

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: علی ظریف

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	■ نکات برجسته .....
۱	■ مقدمه .....
۱	■ اهمیت توافقنامه خروج .....
۲	■ اقتصاد انگلیس .....
۴	■ موافقان برگزیت .....
۴	■ برگزیت و اتحادیه اروپا .....
۶	■ همه پرسی مجدد .....
۶	■ انتخابات پارلمان اروپا .....
۷	■ نتیجه گیری .....

■ نکات برجسته

- فرصت ۶ ماهه جدید اتحادیه اروپا به بریتانیا برای دستیابی به توافقی برای خروج از اتحادیه اروپا
- مخاطرات اجتناب ناپذیر برگزیت ، سخت برای بریتانیا و اتحادیه اروپا
- کاهش ارزش پوند بعد از همه پرسی برگزیت
- بی‌اعتمادی به آینده اقتصادی انگلیس بعد از همه پرسی برگزیت
- چالش دولت انگلیس با برگزاری انتخابات پارلمان اروپا

■ مقدمه

پس از سردرگمی های فراوان درباره نحوه خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا سرانجام سران اتحادیه اروپا در نشست اخیر خود در بروکسل تصمیم گرفتند تاریخ برگزیت را به مدت ۶ ماه دیگر (البته به صورت قابل انعطاف) تا ۹ آبان ماه (۳۱ اکتبر) سال جاری میلادی به تاخیر بیاورند تا از برگزیت نامنظم در روز جمعه ۲۳ فروردین (۱۲ آوریل) جلوگیری کنند. گزارش‌ها حاکیست مقاومت‌ها و مخالفت‌های "امانوتل مکران" رئیس‌جمهور فرانسه مانع از آن شد که رهبران اتحادیه اروپا مهلت بیشتری را به بریتانیا برای خروج از این اتحادیه بدهند. در نقطه مقابل "انگلا مرکل" صدر اعظم آلمان معتقد است بریتانیا مجبور به ترک اتحادیه اروپا نیست و باید از هرگونه خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا بدون توافق ، جلوگیری شود. صدر اعظم آلمان همچنین آشکارا در سخنانی در پارلمان آلمان از تعویق مجدد تاریخ برگزیت برای خروج منظم این کشور از اتحادیه اروپا حمایت کرد. تصمیم جدید سران اروپا موجب خشنودی انگلیس شد و "استیو بارکلی" ، وزیر برگزیت انگلیس از آمادگی کشورش برای تعویق طولانی تاریخ برگزیت در یک شرایط چارچوبی قابل انعطاف سخن گفت. وی معتقد است مهم ترین مسئله این است که انگلیس این امکان را داشته باشد که اتحادیه اروپا را ترک نکند تا زمانی که پارلمان با یک توافق خروج موافقت کند.

■ اهمیت توافقنامه خروج

کارشناسان مسائل اروپا بر این باورند حصول توافق میان اتحادیه اروپا و بریتانیا برای جدایی از سه منظر قابل توجه است:

- ۱- مشخص شدن میزان بدهی بریتانیا به اتحادیه اروپا: دولت بریتانیا پس از گذشت چند ماه سرانجام با اتحادیه اروپا برای پرداخت صورت حسابی به مبلغ نزدیک به ۵۰ میلیارد یورو در ازای خروج لندن از حلقه اعضای این اتحادیه به توافق رسید و مقرر شد دو طرف برای دستیابی به جزئیات پرداخت گفتگو می‌کنند.

۲- مشخص شدن حقوق بریتانیایی‌هایی که به کشورهای دیگر عضو اتحادیه اروپا مهاجرت کرده‌اند و نیز حقوق اروپایی‌هایی که به بریتانیا مهاجرت کرده‌اند.

۳- مشخص شدن وضعیت مرزهای ایرلند شمالی و جمهوری ایرلند: هم اکنون این مرز نامرئی است؛ به این معنی که هیچ‌گونه تجهیزات یا پاسگاه‌های مرزی و گمرکی در مرز دو کشور وجود ندارد. در سراسر این مرز ۴۹۹ کیلومتری، نه پاسگاه مرزی هست و نه گمرکی. نه پلیس از کسی گذرنامه می‌خواهد و نه مأمور گمرک بار کامیون‌ها را چک می‌کند. دولت بریتانیا هم می‌خواهد پس از برگزیت مرز در جزیره ایرلند را نامرئی نگه دارد و هم می‌خواهد از اتحادیه گمرکی و بازار واحد اروپا خارج شود تا بتواند سیاست تجاری مستقل خودش را داشته باشد و اختیار قوانینش را به دست بگیرد. ولی این‌ها بازرسی‌های گمرکی بین ایرلند شمالی و جمهوری ایرلند را ضروری می‌کند.

■ اقتصاد انگلیس

اولین پیامد ملموس نتیجه همه پرسی برگزیت را می‌توان در عرصه‌های اقتصادی جستجو کرد. بریتانیا بعد از آلمان قوی‌ترین اقتصاد اروپا را دارد و بعد از رکود جهانی، در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ رشد اقتصادی ۲/۶ درصد داشت که بهترین عملکرد را از این نظر در میان کشورهای عضو گروه جی ۷ داشته است. در حال حاضر نرخ رشد این کشور برابر با ۰/۶ درصد است.

نمودار تغییرات رشد تولید ناخالص داخلی در انگلستان

اما برگزیت تأثیرات منفی خود را بر اقتصاد بریتانیا گذاشته است. این اتفاق موجب کاهش قابل توجه ارزش پوند نسبت به دلار و یورو شد و نرخ تورم در اقتصاد انگلستان روندی افزایشی را پیش گرفت. افزایش تورم با خود بالا رفتن قیمت مواد غذایی، پوشاک، حمل و نقل و سوخت را به همراه آورد. در آوریل ۲۰۱۷ تورم به بالاترین میزان خود طی ۴ سال گذشته رسید و ۲/۷ درصد را رد کرد.^۱

در این میان شهر لندن به عنوان مهمترین مرکز مالی و تجاری اروپا بازنده بزرگ این جدایی است. با افزایش خروج موسسات مالی از لندن به دلیل برگزیت، نیویورک جای این شهر را به عنوان جذاب ترین مرکز مالی جهان گرفته است. به گزارش رویترز، خروج انگلیس از اتحادیه اروپا اصلی ترین ریسک بر سر فعالیت های مالی شهر لندن است چرا که احتمالاً بانک های مستقر در این شهر، دسترسی خود به بازار مشترک اتحادیه اروپا را که بزرگ ترین اتحادیه تجاری جهان است از دست خواهند داد. بنابر نتایج شاخص مراکز مالی سال ۲۰۱۸ که بر اساس معیارهایی چون زیرساخت ها و دسترسی به بازارهای جهانی، ۱۰۰ شهر مالی جهان را رده بندی کرده است، نیویورک موفق شد جای لندن را بگیرد و دو شهر آسیایی هنگ کنگ و سنگاپور در رده های سوم و چهارم قرار گرفته اند. مارک بیندل از دست اندرکاران تهیه این شاخص گفت: روز به روز به تاریخ خروج انگلیس از اتحادیه اروپا نزدیک تر می شویم با این حال هنوز مشخص نیست که لندن می خواهد با این مساله چگونه کنار بیاید. ترس از دست دادن کسب و کار در سایر شهرهای اتحادیه اروپا باعث کاهش رقابت پذیری لندن شده است. از سال ۲۰۱۶ که انگلیس تصمیم به ترک اتحادیه اروپا گرفت برخی از بزرگترین و مهم ترین مراکز مالی جهان تصمیم به ترک لندن و انتقال مقر فعالیت های خود به دیگر شهرهای اروپایی افتاده اند. احتمال می رود بین ۳۵۰۰ تا ۱۲ هزار شغل مرتبط با صنایع مالی در لندن پس از برگزیت از بین برود.^۲

مؤسسه رتبه بندی اس اند پی اعلام کرده اقتصاد انگلیس از زمان رأی به ترک اتحادیه اروپا در هر سال ۲۶ میلیارد پوند معادل ۷ دهم درصد خسارت دیده است. بوریس گلاس تحلیلگر اس اند پی می نویسد: بلافاصله پس از رأی به برگزیت، ارزش پوند حدود ۱۸ درصد کاهش یافت و همین مساله به تنهایی برای اثبات پیامدهای زیان بار برگزیت بر روی اقتصاد انگلیس کافی است. نگرانی ناشی از برگزیت بلافاصله بر روی تورم تأثیر گذاشت و به مسائل اقتصادی کشیده شد. با گران تر شدن واردات، نرخ تورم از این هم فراتر خواهد رفت و پس انداز خانوارها را کاهش خواهد داد. این گزارش دریافته است که از زمان فراندوم خروج، ۲٫۵ درصد از رشد تولیدات ناخالص داخلی پنجمین اقتصاد بزرگ جهان کم شده است و این فراندوم نه تنها برای انگلیس که برای دیگر کشورها نیز مصیبت بار بوده است.^۳

یک گزارش جدید دیگر نیز از زیان ۶۰۰ میلیون پوندی اقتصاد انگلیس در هفته در پی رأی به خروج از اتحادیه اروپا خبر داده است. به گزارش رویترز، بانک آمریکایی گلد من ساکس در گزارشی با اشاره به بن بست ایجاد شده در انگلیس بر سر مساله برگزیت و

۱ - تجارت نیوز، ۱۳۹۷/۹/۲۰

۲ - ایسنا، ۱۳۹۷/۶/۲۲

۳ - ایسنا، ۱۳۹۸/۱/۱۶

بالاتکلیفی سرمایه‌گذاران نوشته است که از زمان رأی به ترک اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۶ تاکنون، اقتصاد انگلیس به طور متوسط در هر هفته ۶۰۰ میلیون پوند خسارت دیده است.^۱

برگزیت فضای سرمایه‌گذاری در اقتصاد انگلستان را به سمت نااطمینانی برده و همین موضوع فرار سرمایه را در این کشور به وجود آورده است. پل تامسن، مدیر صندوق بین‌المللی پول برای اروپا با اشاره به اینکه حتی بعد از اعطای زمان بیشتر به انگلیس برای خروج از اروپا وضع سردرگمی برگزیت تاثیر منفی بر اقتصاد انگلیس گذاشته است می‌افزاید: با وجود اینکه اتحادیه اروپا تصمیم به تمدید مهلت برگزیت گرفت و به صورت موقت از برگزیت بدون توافق اجتناب کرده است، اما همچنان این شرایط اقتصاد انگلیس را تهدید می‌کند. بر اساس آخرین پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول، نرخ رشد اقتصادی انگلیس در سال ۲۰۱۹ میزان ۱,۲ دهم درصد خواهد بود، که این رقم در مقایسه با پیش‌بینی‌های قبلی که ۱,۵ درصد بوده کمتر است. علت آن بدون تکلیف بودن برگزیت است که باعث می‌شود سرمایه‌گذاران در این دوره سرمایه‌گذاری‌های خود را در انگلیس کاهش دهند.^۲

■ موافقان برگزیت

برخی از اقتصاد دانان نظر کاملا متفاوتی دارند. به نوشته نشریه "فوربس" پس از آنکه مردم بریتانیا در همه پرسی سال گذشته به خروج از اتحادیه اروپا رای دادند، پیش‌بینی‌ها این طور بود که اقتصاد بریتانیا با فروپاشی روبرو خواهد شد. بله، ارزش پوند انگلیس یک روز پس از نتایج عجیب همه پرسی برگزیت با افت ۹ درصدی روبرو شد و هنوز هم ارزش پوند رو به کاهش است ولی اقتصاد بریتانیا به طور کلی عملکرد نسبتا خوبی داشته است. تولید ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۱۶ میلادی بیش از ۱,۸ درصد رشد داشته و در بین کشورهای صنعتی گروه ۷ پس از آلمان که رشد اقتصادی ۱,۹ درصدی را تجربه کرده، در رتبه دوم قرار گرفته است. رشد اقتصادی بریتانیا در سال ۲۰۱۷ نیز ادامه داشته است، قیمت مسکن با افزایش روبرو شده و نرخ بیکاری به ۴,۳ درصد رسیده که پایین‌ترین رقم در ۴۲ سال اخیر است. اقتصاد ۲,۶ تریلیون دلاری بریتانیا هم اکنون پنجمین اقتصاد بزرگ جهان به شمار می‌رود. لندن مرکز اصلی برای خدمات مالی اروپا است و میزبان گول‌های بزرگ مالی جهان مثل بانک «اچ اس بی سی»، «پرودنشال» و «بارکلیز» است. بهترین چیز برای بریتانیا این است که لندن یکی از سه مرکز بزرگ جهان برای خدمات مالی محسوب می‌شود. پس از برگزیت، معدود شهرهای اروپایی این فرصت را دارند تا لندن را به چالش بکشند.^۳

■ برگزیت و اتحادیه اروپا

پیامدهای زیانبار برگزیت تنها به اقتصاد انگلیس منحصر نمی‌شود و کشورهای عضو اتحادیه اروپا هم از این ناحیه آسیب خواهند دید. با این تفاوت که آسیب وارد آمده به کشورهای عضو که شاکله بازار اقتصادی خود را حفظ کرده‌اند، به مراتب پایین‌تر خواهد بود. با خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، نگرانی‌هایی در میان تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی این اتحادیه پدید آمد و آنها را واداشت تا به بازنگری در سیاست‌های اقتصادی خود بپردازند. سیاست‌های اقتصادی اروپا هنگام شکل‌گیری برای چنین روزهایی آمادگی

۱ - ایسنا، ۱۳۹۸/۱/۱۳

۲ - خبرگزاری صداوسیما، ۱۳۹۸/۱/۲۴

۳ - اقتصاد ایرانی، ۱۳۹۶/۱۰/۱۷

نداشته و رویدادهای اقتصادی اخیر در عرصه بین‌المللی باعث شده شکنندگی این بخش از اقتصاد بین‌المللی کاملاً قابل درک باشد. مهم‌ترین مشکل، هنگام اجرای برگزیت و پس از آن، تبدیل واحدهای پولی است. به این دلیل که می‌تواند برخی کشورهای ضعیف‌تر از نظر اقتصادی را با چالش جدی مواجه کند. از این رو بانک مرکزی اروپا باید برای چنین شرایطی قوانین جدید و قابل اعتمادی مدنظر داشته باشد. تحلیلگران اقتصادی درباره آینده اقتصاد اتحادیه اروپا پیش‌بینی می‌کنند با در نظر گرفتن سیاست‌های فعلی و همچنین نقاط ضعف برخی کشورها مثل یونان و ایتالیا، احتمالاً امسال و سال آینده شاهد افزایش رکود اقتصادی در این بخش از اقتصاد دهکده جهانی خواهیم بود.

بنا به آمار و مستندات روزنامه‌های فرانسوی، اولین تبعات خروج انگلیس از اتحادیه اروپا با کاهش تجارت خارجی فرانسه پدیدار شده است. به نوشته روزنامه فرانسوی لاتریبون، از ماه آوریل ۲۰۱۷ همزمان با آغاز مذاکرات خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، تبعات برگزیت با کاهش صادرات محصولات فرانسوی به انگلیس آشکار شده است. رشد صادرات محصولات فرانسوی به انگلیس در سال‌های ۲۰۱۳ – ۲۰۱۵ با رشد ۶/۱۶ رقم قابل توجهی در مقایسه با سایر کشورهای عضو اتحادیه اروپایی بود، اما در سال ۲۰۱۶ یعنی سالی که انگلیسی‌ها در همه پرس‌های خروج کشورشان از اتحادیه اروپا رای مثبت دادند؛ میزان صادرات فرانسه به انگلیس کاهش یافت و فرانسوی‌ها از نظر کاهش صادرات به انگلیس پس از آلمان‌ها در رتبه دوم قرار گرفتند. بر اساس تحقیقات انجام گرفته، نرخ کاهش صادرات فرانسه به انگلیس دو برابر بیشتر از سایر کشورهای عضو اتحادیه اروپا ارزیابی شده است. میزان صادرات فرانسه سالانه ۳۱ میلیارد و ۲۰۰ میلیون یورو تخمین زده می‌شود و انگلیس، پنجمین کشور مهم واردکننده محصولات تولید شده در فرانسه قلمداد می‌شد، از این رو کاهش صادرات به این کشور برای فرانسوی‌ها بسیار نگران‌کننده است. صادرات کالاهای فرانسوی در ۴ سال گذشته همواره رو به افزایش بوده، اما میزان این صادرات از ۱۲ میلیارد یورو در سال ۲۰۱۵ به ۱۱ میلیارد و ۶۰۰ میلیون یورو در سال ۲۰۱۶ سال همه پرس‌های برگزیت، کاهش یافت. بخش خودروسازی در فرانسه در بین سایر تولیدکنندگان، بیشترین زیان را از کاهش صادرات به انگلیس متحمل شده‌اند و بخش مواد غذایی – کشاورزی پس از خودرو در رتبه دوم قرار گرفت.

آلمان هم از پیامدهای منفی برگزیت بی‌نصیب نمانده است. سال گذشته مؤسسه تحقیقاتی «پروگنس» گزارش داد، خروج ناگهانی انگلیس از اتحادیه اروپا تبعات منفی بر بازار اقتصادی آلمان دارد. بنا به گفته کارشناسان، برگزیت موجب شده است که حدود ۷۰ هزار نفر کار خود را در آلمان از دست بدهند. طبق آمار اداره فدرال آلمان، انگلیس تقریباً با ۹۰ میلیارد یورو در سال گذشته سومین و مهم‌ترین بازار صادراتی این کشور بوده است. با جدایی انگلیس از اتحادیه اروپا سهم این کشور در اتحادیه بر دوش آلمان و فرانسه خواهد افتاد و در این میان پیش‌بینی کارشناسان حاکی از آن است که ژرمن‌ها سهم بیشتری را به دوش خواهند کشید. گرچه رشد اقتصادی آلمان در قیاس با کشورهایی که در منطقه مالی یورو هستند، مخصوصاً فرانسه و ایتالیا، بسیار بیشتر است، با این حال خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا نتایج منفی برای این کشور به همراه داشته است. در نخستین واکنش بعد از برگزیت، بورس آلمان سقوط کرد. مقامات اتاق بازرگانی و صنایع آلمان می‌گویند خروج انگلیس از اتحادیه اروپا تأثیر منفی بر شرکت‌های آلمانی خواهد گذاشت و دلیل اصلی آن کاهش ارزش پوند در برابر یورو است. این مسئله موجب افزایش تورم و قیمت کالاهای آلمانی در انگلیس می‌شود و به همین دلیل فروش کالا و گردش مالی کاهش می‌یابد. در حال حاضر بیش از ۲۵۰۰ شرکت آلمانی در انگلیس شعبه دارند که ارزش سهام این شرکت‌ها جمعاً حدود ۱۳۰ میلیارد یورو تخمین زده شده و ۴۰۰ هزار کارمند نیز در این

شرکت‌ها فعالیت می‌کنند. طبق گزارش بیمه هرمس، صادر کنندگان آلمانی تا سال ۲۰۱۹ حدود ۶ میلیارد و ۸۰۰ میلیون یورو ضرر خواهند کرد که عمده آنها صادرات خودرو های آلمانی با ۲ میلیارد یورو، محصولات شیمی ۱/۱ میلیارد یورو و ماشین‌سازی یک میلیارد یورو است.^۱

با وجودیکه خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا، قدرت اقتصادی، سیاسی و نظامی این بلوک را کاهش می‌دهد، ولی این اتفاق شاید منفعتی هم برای اتحادیه اروپا داشته باشد. خروج بریتانیا می‌تواند کار را برای همگرایی بیشتر در اتحادیه اروپا در آینده آسان‌تر کند و با خروج بریتانیا، آلمان و فرانسه می‌توانند نقش بیشتری در رهبری اتحادیه اروپا بازی کنند و کار گسترش اتحادیه به شرق و نیز ادغام بیشتر اتحادیه اروپا با سهولت بیشتری انجام خواهد شد. عبارت دیگر خروج بریتانیا، اتحادیه اروپا را یکدست‌تر می‌کند و راه تشکیل اتحادیه‌ای منسجم‌تر هموار می‌شود.

■ همه پرسى مجدد

هم اکنون تعداد زیادی از نمایندگان حزب کارگر به "جرمی کوربین" رهبر این حزب فشار می‌آورند تا خواستار برگزاری همه پرسى دوم برگزیت شود. با این حال نظر یک چهارم از نمایندگان حزب کارگر در پارلمان مخالفت با همه پرسى مجدد است. "کارولین فلینت"، یکی از نمایندگان پارلمان بریتانیا از حزب کارگر اعلام کرده است که حدود ۶۰ تا ۷۰ نماینده از حزب کارگر با برگزاری دومین همه پرسى بر سر خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا مخالفت کرده‌اند. با این حال شخص "جرمی کوربین" به عنوان رهبر حزب کارگر معتقد است که خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا را تحت شرایطی می‌توان به همه پرسى دوباره گذاشت. گذشت زمان نشان داده احتمال رفراندوم دوم منتهی نیست و "فیلیپ هاموند" وزیر دارایی انگلیس معتقد است گرچه دولت انگلیس مخالف برگزاری هر گونه همه پرسى جدید در خصوص موضوع برگزیت است ولی به احتمال زیاد، پارلمان این مساله را مورد بررسی قرار خواهد داد. امیدوار هستیم که پارلمان انگلیس با تصویب یک توافق تا پایان ژوئن، بن بست مربوط به برگزیت را از بین ببرد و مانع از درخواست‌ها برای برگزاری همه پرسى دوم برگزیت شود.^۲

■ انتخابات پارلمان اروپا

انتخابات پارلمان اروپا در روز ۲ خرداد (۲۳ ماه می) یک آزمون بزرگ و مهم برای ترزا می خواهد بود زیرا یکی از شرط‌های اتحادیه اروپا برای به تعویق انداختن دوباره برگزیت شرکت بریتانیا در انتخابات پارلمان این اتحادیه است. این شرط برای اطمینان یافتن از بروز مشکلات قانونی در صورت باقی ماندن بریتانیا در اتحادیه اروپا و نداشتن نماینده در پارلمان این اتحادیه پس از انتخابات آتی است. از سوی دیگر اتحادیه اروپا بر آنست که بریتانیا تا زمانی که عضویت این اتحادیه را دارد در تصمیم‌گیری‌های پارلمان اروپا شرکت فعال داشته باشد. از جمله این تصمیم‌گیری‌ها انتخاب رئیس کمیسیون اتحادیه اروپا و مذاکرات در مورد چارچوب مالی این اتحادیه در سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۷ است. پارلمان جدید اروپا از ماه جولای آغاز به کار خواهد کرد و اگر "ترزا می" نتواند انتخابات پارلمانی را برگزار کند یا در جلب حمایت نمایندگان پارلمان انگلیس از توافق برگزیت ناکام شود، بریتانیا اول ژوئن بدون توافق اتحادیه اروپا را ترک خواهد کرد.

۱ - محتشمی مهر، محمدعلی، «برگزیت و تبعات آن بر اقتصاد انگلیس و اتحادیه اروپا»، خبرگزاری صداوسیما، ۱۳۹۷/۵/۱۸

۲ - خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۸/۱/۲۴

منفرد وبر، رئیس کمیسیون حزب مردم پارلمان اروپا و از نامزدهای مطرح ریاست کمیسیون آینده در این اتحادیه در گفتگویی با روزنامه اتریشی "استاندارد" با اشاره به اینکه مشارکت انگلیس در انتخابات آینده اروپا به عنوان عضوی که می‌خواهد این اتحادیه را ترک کند مسئله ساز است ابراز امیدواری کرد که لندن قبل از انتخابات اروپایی به راه حلی درباره برگزیت دست یابد. وی افزود: این که کشوری که می‌خواهد اتحادیه اروپا را ترک کند باید درباره آینده اروپا تصمیم‌گیری کند می‌تواند مساله ساز باشد. با توجه به برگزیت مهم‌ترین مسئله اعلام بیداری برای اروپائیان است که از پوپولیست‌ها تبعیت نکنند. این مسئله در انگلیس اتفاق افتاده است. وعده‌های خالی پوپولیست‌ها چالش است. بعد از همه پرسی، آنها ناگهان غیب شدند و دیگر نتوانستند اطلاعاتی را ارائه دهند که این مسیر چگونه باید ادامه یابد. ما نباید این خطر را ایجاد کنیم که هرج و مرج انگلیس را به اروپا منتقل کنیم. من امیدوارم که ترزا می نخست وزیر و جرمی کوربین، رهبر مخالفان انگلیس در روزهای آینده راه حلی در این باره پیدا کنند. این بسیار مطلوب است که انگلیس به توافقی در این باره قبل از انتخابات اروپایی دست یابد.^۱

■ نتیجه‌گیری

تحلیلگران مسائل بین‌المللی با اینکه خروج انگلستان از اتحادیه اروپا را به ضرر لندن می‌دانند اما این یک حقیقت است که حضور این کشور در اتحادیه اروپا از همان ابتدا نرسد و بدون انگیزه‌های محکم سیاسی و امنیتی بوده است. دیدگاه‌های گوناگونی در مورد مزایا و معایب چنین اقدامی برای هر دو طرف توافق ارائه می‌شود ولی در کل هیچ یک از دو طرف رضایت صد در صدی از تحولات اخیر نشان نمی‌دهند. هم اکنون سیاستمداران و مقامات اروپایی با توجه به تعویق مجدد تاریخ اجرایی شدن برگزیت وقوع هر سناریویی را در این زمان اعطا شده به بریتانیا امکان‌پذیر می‌دانند. فعالان اقتصادی انگلیس هم تاکید دارند تعویق مجدد تاریخ برگزیت فرصتی فوری است تا هرج و مرج در انگلیس خاتمه یابد. بعد از تعویق مجدد تاریخ اجرایی شدن برگزیت از سوی اتحادیه اروپا درخواست‌ها برای برگزاری همه پرسی دومی درباره برگزیت هم بالا گرفته است. "تام براک" سخنگوی لیبرال دموکرات‌های انگلیس تاکید دارد تعویق قابل انعطاف برگزیت زمان کافی است تا یک همه پرسی مجدد برگزار شود. "کریس لسلی"، از نمایندگان مستقل پارلمان انگلیس هم در این باره گفته است که با یک همه پرسی جدید می‌توان به تمام این بدبختی‌ها پایان داد. بنابراین بعید نیست که چون دولت بریتانیا چارچوب اجرایی مشخصی را برای برگزیت به علت نداشتن اکثریت در پارلمان در اختیار ندارد ناچاراً همه جاده‌ها به یک انتخابات عمومی پارلمانی و یا برگزاری دوباره یک همه پرسی ختم شود.